

ZALECENIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA OKULISTYCZNEGO W SPRAWIE UŻYTKOWANIA SOCZEWEK KONTAKTOWYCH W CZASIE EPIDEMII COVID-19

Dokument skonsultowany i zaakceptowany przez Główny Inspektorat Sanitarny

Stan na 03.05.2020 r.

© Copyright by Polskie Towarzystwo Okulistyczne 2020

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część poniższej publikacji nie może być kopiowana i przechowywana w jakimkolwiek systemie kopiowania danych, włączając fotokopie, kserokopie i inne, bez uprzedniej pisemnej zgody PTO. Prośby o możliwość wykorzystania materiałów zawartych w tej publikacji należy kierować do PTO.

Wytyczne Towarzystw naukowych (w tym wytyczne PTO) nie stanowią obowiązującego prawa i nie określają jedyne go właściwego postępowania, a są jedynie wyrazem poglądów grupy ekspertów z danej dziedziny, które to poglądy odzwierciedlają aktualny stan wiedzy oparty na dostępnych wynikach badań naukowych.

Wytyczne nie zwalniają od osobistej odpowiedzialności pracowników opieki zdrowotnej w zakresie podejmowania właściwych decyzji dotyczących poszczególnych pacjentów.

Na każdej z osób praktykujących medycynę spoczywa osobista odpowiedzialność za stosowane metody lecznicze, których użycie powinno być oparte na gruntownej wiedzy i umiejętnościach praktycznych z zachowaniem niezbędnych warunków bezpieczeństwa własnego i pacjenta.

Czytelnik niniejszej publikacji jest zobowiązany do zapoznania się z aktualnymi wiadomościami na temat przedstawionych sposobów postępowania i farmakoterapii ze szczególnym uwzględnieniem informacji producentów na temat dawek, czasu i drogi podawania oraz efektów ubocznych stosowanych leków.

Wydawcy oraz redaktorzy niniejszego opracowania nie ponoszą odpowiedzialności za żadne szkody, które mogłyby być w jakikolwiek sposób związane z materiałem zawartym w tej publikacji.

COVID-19 jest chorobą wywołaną przez koronawirusa SARS-CoV-2. Główną drogą rozprzestrzeniania się tego patogenu jest droga kropelkowa. Oddech oraz kaszel i kichanie osoby zarażonej prowadzi do powstania aerozolu, którego wdychanie przez osoby zdrowe prowadzi do transmisji zakażenia. Ponadto, wydalone cząsteczki wirusa SARS-CoV-2 mogą pokryć różne przedmioty w otoczeniu osoby zarażonej, a przeniesienie cząsteczek wirusa przez ręce na błony śluzowe stanowi dodatkową drogę zakażenia.¹ Badanie przedstawione przez N. van Doremalen wskazuje, że okres stabilności wirusa SARS-CoV-2 w postaci aerozolu wynosi do 3h, a na przedmiotach, w zależności od materiału, z którego zostały wykonane, do 4 h (miedź), 24 h (papier tekturowy) do 80 h (plastik).²

W związku z powyższym, istnieje teoretyczne ryzyko przeniesienia wirusa SARS-CoV-2 na spojówki w czasie aplikacji soczewek kontaktowych. Warto jednak zauważyć, że brakuje naukowych dowodów na rolę użytkowania soczewek kontaktowych w transmisji zakażenia, a w ocenie ekspertów Polskiego Towarzystwa Okulistycznego można ją z dużym prawdopodobieństwem uznać za marginalną.

Jednocześnie należy stwierdzić, że okulary mogą stanowić dodatkową mechaniczną barierę ochronną przed aerozolem i decyzja o wyborze sposobu korekcji wady wzroku powinna być w każdym przypadku podejmowana indywidualnie. Niniejsze stanowisko zakłada stosowanie się przez pacjentów do rutynowego reżimu higienicznego obowiązującego każdego użytkownika soczewek kontaktowych.³

1. Przed założeniem i przed zdjęciem soczewek kontaktowych pacjent powinien umyć ręce z wykorzystaniem bieżącej wody oraz detergentu (np. mydła). Ręce powinny być wycierane jednorazowym ręcznikiem papierowym.
2. Dodatkowo, w czasie epidemii, **przed umyciem rąk**, można rozważyć zdezynfekowanie zewnętrznej powierzchni pojemnika do przechowywania soczewek oraz rąk 70% alkoholem etylowym lub innym środkiem dezynfekcyjnym o aktywności przeciwwirusowej.
3. Pacjent powinien codziennie wymieniać płyn do przechowywania i dezynfekcji soczewek kontaktowych.
4. Należy unikać nawyku dotykania lub pocierania oczu przez osoby noszące soczewki kontaktowe.
5. Jeśli nie wpłynie to na komfort użytkowania oraz widzenia, można zaproponować pacjentowi zmianę trybu noszenia soczewek kontaktowych na jednodniowy.
6. Jeśli pacjent zaobserwuje przekrwienie gałki ocznej w czasie użytkowania soczewek kontaktowych, powinien je niezwłocznie zdjąć i skontaktować się z lekarzem okulistą.

PIŚMIENNICTWO:

1. Li Q, et al. Early Transmission Dynamics in Wuhan, China, of Novel Coronavirus-Infected Pneumonia. *N Engl J Med.* 2020;382 (13):1199–1207.
2. van Doremalen N. et al. Aerosol and Surface Stability of SARS-CoV-2 as Compared with SARS-CoV-1. *N Engl J Med.* 2020;382:1564–1567
3. Bui TH et al. Patient compliance during contact lens wear: perceptions, awareness, and behavior. *Eye Contact Lens* 2010;36: 334–339.

OPRACOWAŁ ZESPÓŁ:

Prof. dr hab. n. med. Jacek P. Szaflik
Prof. dr hab. n. med. Andrzej Horban
Dr n. med. Joanna Przybek-Skrzypecka
Prof. dr hab. n. med. Alina Bakunowicz-Łazarczyk
Dr hab. n. med. Dariusz Dobrowolski
Prof. dr hab. n. med. Iwona Grabska-Liberek
Dr hab. n. med. Justyna Izdebska
Prof. dr hab. n. med. Jakub Kałużny
Prof. dr hab. n. med. Jerzy Mackiewicz
Prof. dr hab. n. med. Marta Misiuk-Hojło
Prof. dr hab. n. med. Ewa Mrukwa-Kominek
Prof. dr hab. n. med. Bożena Romanowska-Dixon
Prof. dr hab. n. med. Marcin Stopa